

Fericirea nu este un simplu concept ori un ideal imposibil de atins. Ea este o năzuință neîntrerupt umană, ce poate și trebuie să fie convertită în realitate, dar o năzuință articulată pe firea, educația și aspirațiile fiecărui individ în parte. Fiind, deci, în egală măsură produsul și generatorul echilibrului lăuntric al omului, un echilibru de primă importanță pentru orientali (chinezi, japonezi, indieni), este cât se poate de evident că fericirea va fi savurată doar acolo unde acționează în interdependență următorii doi factori: a) Mișcarea fericirii are loc în interiorul sistemului tridimensional credință-iubire-bine, fapt care garantează că dacă credința și iubirea sunt sincere și atotcuprinzătoare, atunci omul – numai întrucât urmărește prioritar binele moral, iar nu binele fizic (hedonic) – are toate șansele ca din bun să devină mai bun, caz în care ea (fericirea) dobândește consistență și durabilitate; b) Direcția de acțiune pentru cunoașterea adevăratei fericiri este dinspre interior spre exterior, dinspre individ spre semenii, desigur, cu inerentele întoarceri și autoreglări ale focarului de iradiere.

Cum simplitatea și cumpătarea sunt condiții indispensabile întru atingerea stării de fericire urcată până la beatitudine (Cu înțelepciune se spune: Nu este bogat cel care dorește tot mai mult, ci cel care se mulțumește cu tot mai puțin!), pe bună dreptate Mântuitorul ne îndeamnă să nu adunăm bogății pe care le mănâncă molii și le fură hoții, ci să adunăm bogății nepieritoare. Ori, e limpede pentru oricine, că astfel de bogății nepieritoare nu pot să vină decât din lăuntricitatea omului, rodite fiind de acea scânteie divină cu care au fost înzestrate de la facere toate ființele scormonitoare și cărtitoare, ce cu mândrie-și spun ființe conștiente și raționale. Pentru unii dintre oameni fericirea este iluzorie – o adevărata Fata Morgana. Să fie pentru cei bogați din pricina îmbuibării, care inevitabil atrage după sine plictiseala, nemulțumirea și, în final, dezgustul față de toți și toate, ori - în cazul celor mulți și săraci – să fie din pricina nenumăratelor eșecuri și decepții de care au parte în viață?!

Poate că de aici derivă graba periculoasă de care dau dovadă cei mulți și neîncrezători de a-i inhala fericirii parfumul amețitor, atunci când ea consimte să-și întredeschidă și pentru ei corola minunilor de-o clipă. (Pesemne că din acest motiv amatorii de plăceri ba pun semnul de egalitate între fericire și mulțumire trupească, recte satisfacție, ba se tupilează după justificări de genul: “Avem o singură viață, și aceea scurtă”, prin urmare “Să stoarcem de vлага plăcerii fiecare clipă care trece”!)

Dar dacă fericirea este scurtă și tocmai de aceea amarnic regretată, în cele mai multe cazuri suferința se constituie într-o coordonată umană banală, fapt care dovedește în ce grad alarmant de inuman ne-am obișnuit cu ideea că nefericirea este capitalul exclusiv al dezmoșteniților și deștrădăcinaților, în general al celor slabi și fără noroc. Căci cum altfel se explică că trecem zilnic pe lângă ea, aproape fără s-o băgăm în seamă, cu toate că ne face o deosebită plăcere să apărem în ochii semenilor ca buni și simțitori?!... Firește, nu la fel stau lucrurile în cazul ipocriților în general, al ipocriților cu ștaif politic în special, care – în silința lor cabotină de a părea ceea ce nu sunt – izbutesc totuși să-și ascundă deseori găunoșenia minților și inimilor sub poleiala aparențelor.

După aceste exerciții pe marginea fericirii și a nefericirii, ni se impun atenției următoarele două întrebări: 1) Care este raportul dintre fericirea individuală și cea colectivă?; 2) Ce are omenirea de făcut pentru a fi cu adevărat fericită?

1) Am fi tentați să răspundem că raportul dintre fericirea individuală și cea colectivă este similar cu cel dintre parte și întreg. Și cum “întregul precede partea” (Aristotel), concluzia care se impune cu necesitate nu poate să fie decât următoarea: Fericirea colectivă, mai exact cea universală (generală), o devansează în timp și o prefigurează în alcătuire pe cea individuală! Toate ca toate, dar – fie că urmărim firul creației, fie pe cel al evoluției – posibila înfiripare a fericirii după logica de mai sus este copios contrazisă de logica apariției Universului, iar mai apoi a vieții ca parte componentă a lumii înconjurătoare.

Căci dacă suntem adepții creaționismului, atunci trebuie să admitem că văzutele și nevăzutele sunt opera unui Creator suprem și că în Universul de-nceput, la fel ca-n anturajul divin al acelor “momente” situate dincolo de timp, domnea ordinea și armonia. Dar ordinea și armonia, prin însăși esența lor exclud apariția și ființarea asperităților de tipul dizarmoniei, perturbațiilor și șocurilor, după cum – cu întreaga lor ființă înveșmântată în haina de gală a echilibrului perfect – ele se opun din răspuțeri germinării și proliferării răului sub diversele lui înfățișări: cruzime, trufie, minciună, ipocrizie, ambiție, invidie, lăudăroșenie etc.

Prin urmare, este cât se poate de rezonabil să gândim că în acele vremuri ireale pentru puterea temporală a minții omenești, fericirea era atotprezentă și

atotbiruitoare

. De fapt e impropriu să spunem atotbiruitoare, pentru că ea nu reprezenta rezultatul unei biruințe în lupta aprigă cu forțele răului, așa cum se va întâmpla după apariția celor două perturbații – azvârlirea din ceruri a trufașului Lucifer, respectiv scoaterea din Eden a perechii umane neascultătoare, perturbații care nu numai că au provocat un serios dezechilibru în pacea și armonia primordială (nerăfăcut până în clipa de față), dar au generat totodată perechile antipodale: bine-rău, univers moral divin-univers moral uman.

Căci logica presupunerilor admise în acest loc ne obligă să vedem chipul Universului primordial, implicit al lumii celeste, scăldat în lumina armoniei, păcii și fericirii. E drept, o fericire statică, perfect adaptată la acea lume senină și netulburată, altfel spus o fericire nițel cam ternă și atât de îndepărtată de fericirea zbuciumată a omului truditor și căutător...

Presupunând că asta ar fi succesiunea fericirii: de la fericirea universală preadamică la cea individuală (perechea umană izgonită din Eden), iar de la Adam și Eva din nou la cea colectivă (comunitățile umane de la ginți și triburi până la națiunile moderne), tot nu s-a pus punctul pe i în problema raportului fericire colectivă-fericire individuală.

Ajunși în acest punct al dezbaterii, clarificarea raportului de mai sus depinde de modul cum este văzut și înțeles marele Creator: Dacă El este asimilat cu o persoană distinctă, perfect individualizată, fie ea chiar atotștiutoare și atotputernică, raportul devine unul de la fericirea individuală la cea universală, din nou trebuind să admitem că El, izvor de iubire și bunătate, nu putea să nu fie cuprins de fericire în “momentele” creației și că această stare a difuzat-o în întreaga Sa creație.

În chestiunea de față, mult mai logică pentru mintea umană pare a fi imaginea unui Atoatefăcător panteist, adică identic cu creația Sa. În această variantă difuzarea nu-și mai are sens, căci Dumnezeu iubirii, bunătății și fericirii se dezvoltă în fiecare atom, și astfel raportul devine de îndată de rangul general-general, mai bine zis de rangul universal-universal.

Mergând pe firul evoluției, cu hazardantele presupuneri despre apariția Universului și cu enormele sale hiatusuri în explicațiile pretins științifice despre apariția vieții și evoluția speciilor, lucrurile nu stau cu nimic mai bine. Ba dimpotrivă. Căci de unde armonie și fericire într-un univers în neconținută expansiune, un univers care în urmă cu aproximativ 13 miliarde de ani a irupt printr-o formidabilă explozie (fenomenu

I Big Bang

) dintr-o singularitate primordială înzestrată cu energie infinită?

Ori e clar pentru orice om cu scaun la cap că această teorie hazardantă-mecanicistă nu oferă decât explicații cel mult puerile cu privire la infinitatea materiei și energiei, respectiv la infinitatea Universului în timp și spațiu. De fapt, sunt teorii după modelul scenariilor privind evoluția speciilor, un domeniu în care adepții evoluționismului nu au reușit de la Darwin încolo să descopere nici măcar o fosilă intermediară, cu toate că însuși părintele teoriei avertiza că progenitura sa este în mare pericol fără argumente de acest gen...

Astfel stând lucrurile, deci admitând că omul ar fi evoluat din maimuțe antropoide, se subînțege că însăși fericirea reprezintă un câștig al evoluției, deodată cu gândirea, limbajul, afecțiunea și conduita morală.

Prin urmare, dacă facem abstracție de acele însoțiri în haite sau cete aidoma sălbăticiunilor, pentru ca în acest mod oamenii de-atunci să facă mai lesne față nenumăratelor primejdii, însoțiri care-și află corespondența mai degrabă în spiritul de turmă și în instinctul de conservare decât în solidaritatea conștient-umană (o solidaritate dăătoare de comunități temeinic încheigate și aflătoare a momentelor de fericire prin iubire, izbânzi și îndestulare), atunci avem dovada neîndoielnică cum că în varianta evoluționistă raportul despre care facem vorbire înclină cu autoritate în favoarea fericirii individuale. Căci – nu-i așa? – istoria omului nu este altceva decât istoria egoismului și a cruzimii acestuia. Iar evoluția lui din punct de vedere social și moral-spiritual este un argument în plus că fericirea colectivă (cel puțin la români) constituie o perpetuă posibilitate, îndeosebi în programele partidelor și în campaniile lor electorale, dar numai și numai în spatele fericirii individuale! Felul cum acționează politicienii de pretutindeni, nu numai ai noștri, este cât se poate de grăitor în acest sens...

2)

Cât privește întrebarea:

Ce are omenirea de făcut pentru a fi cu adevărat fericită?

, ei bine, ea este veche de când lumea. Din totdeauna, mai exact de când omul a început să gândească și a realizat importanța politicii, iar prin politică pe cea a organizării din ce în ce mai precisă, dar și mai extinsă (la început gințile și triburile – comunități bazate pe înrudiri, apoi popoarele și națiunile – vaste comunități bazate pe unitatea de limbă, tradiții și teritoriu, respectiv pe istorie comună, astăzi megacomunități sau uniuni politico-economico-militare de națiuni), din totdeauna, așadar, omul a luptat din răspuțeri fie pentru a-și apăra libertatea amenințată de agresori, fie pentru a și-o recâștiga atunci când neșansa și ceasul rău i-o răpeau. Pentru că fericirea deplină nu poate fi savurată decât în libertate! Numai bunul Dumnezeu știe câți oameni au murit de-a lungul istoriei luptând pentru libertatea lor și a celor dragi: răscoala lui Spartacus, răscoalele șerbilor împotriva nobililor, luptele purtate de români cu turcii, tătarii, ungurii și rușii pentru apărarea gliei străbune, zecile de milioane de jertfe omenești din primul și al doilea război mondial etc.

E drept, au fost și încă mai sunt din aceia care cred că sabia nu taie capul plecat și care se străduiesc să-și construiască un dram de fericire după chipul și asemănarea cu noua lor anatomie – o fericire în genunchi!

Dar însuși Mântuitorul, în condițiile vitrege de la acea vreme când evreii erau sub stăpânirea romanilor, sublinia nevoia de libertate – o libertate articulată pe credință și demnitate -, de altminteri singura cale care-l duce pe om înspre fericire: "Adevărul vă va face liberi"!

Firește, în numele credinței s-au comis și continuă să se comită excese, de-ar fi să amintim din trecut doar de

cruciade,

encomienda

(războiul nimicitor purtat de spanioli împotriva amerindienilor) și de războaiele fratricide dintre catolici și protestanți (hughenoți), respectiv de

jihad

(războiul musulmanilor împotriva necredincioșilor în Alah și profetul lui Mohamed), care în zilele noastre se continuă sub oribilul chip al actelor teroriste...

Se știe prea bine că războaiele nu contribuie decât la escaladarea violenței și agresiunii, nicidecum la instaurarea păcii și înțelegerii între oameni, popoare și credințe. Iată motivul pentru care Mântuitorul afirma în învățăturile Sale că "cine va scoate sabia, de sabia va pieri".

Prin urmare, la rău să nu răspunzi cu un alt rău, deoarece asemenea unui bulgăre de zăpadă care în rostogolirea lui la vale provoacă o adevărată avalanșă, tot așa răul – alimentat cu trufie și intoleranță – are puterea necurată de a-i transforma pe oameni în brute respingătoare. Istoria ne oferă nenumărate exemple de monștri cu înfățișări umane, care se delectau cu suferințele semenilor torturați: inchișitorii, naziștii, bolșevicii lui Lenin și Stalin, torționarii din închisorile politice românești etc.

Acum până nu-i prea târziu, toți locuitorii acestei planete (fiecare cu câtimea sa) pot contribui la salvarea vieții și la angajarea omenirii pe drumul ce urcă înspre fericirea deplină, prin studiul la zi al

Decalogului

și prin aplicarea cu strictețe a poruncilor cuprinse în el, inclusiv pe timp de noapte.

Bisericile, și când spun biserici mă gândesc în primul rând la cele universaliste (creștinism, budism, islamism), pot contribui la rândul lor la scoaterea omenirii din actuala fundătură, prin lepădarea înalților prelați de orgolii și prin demararea de dialoguri interconfesionale responsabile și eficiente, nu doar de ochii lumii, care să îndrepte bisericile înfrățite înspre *ecumenism*

, iar toate marile credințe să se apropie până la identificarea și activarea tuturor acelor zone comune cu mare impact asupra omenirii. Pentru că, o știe oricine, scopul oricărei religii este acela de a-i face pe credincioși mai buni și mai drepecți, în consecință mai fericiți.

La rândul lor liderii politici și conducătorii militari pot contribui la această veritabilă renaștere a omenirii prin renunțarea la ambiții și orgolii cu sau fără iz patriotic, respectiv prin trecerea de îndată la dezarmare.

AUTOR: GEORGE PETROVAI

www.sighet-online.ro